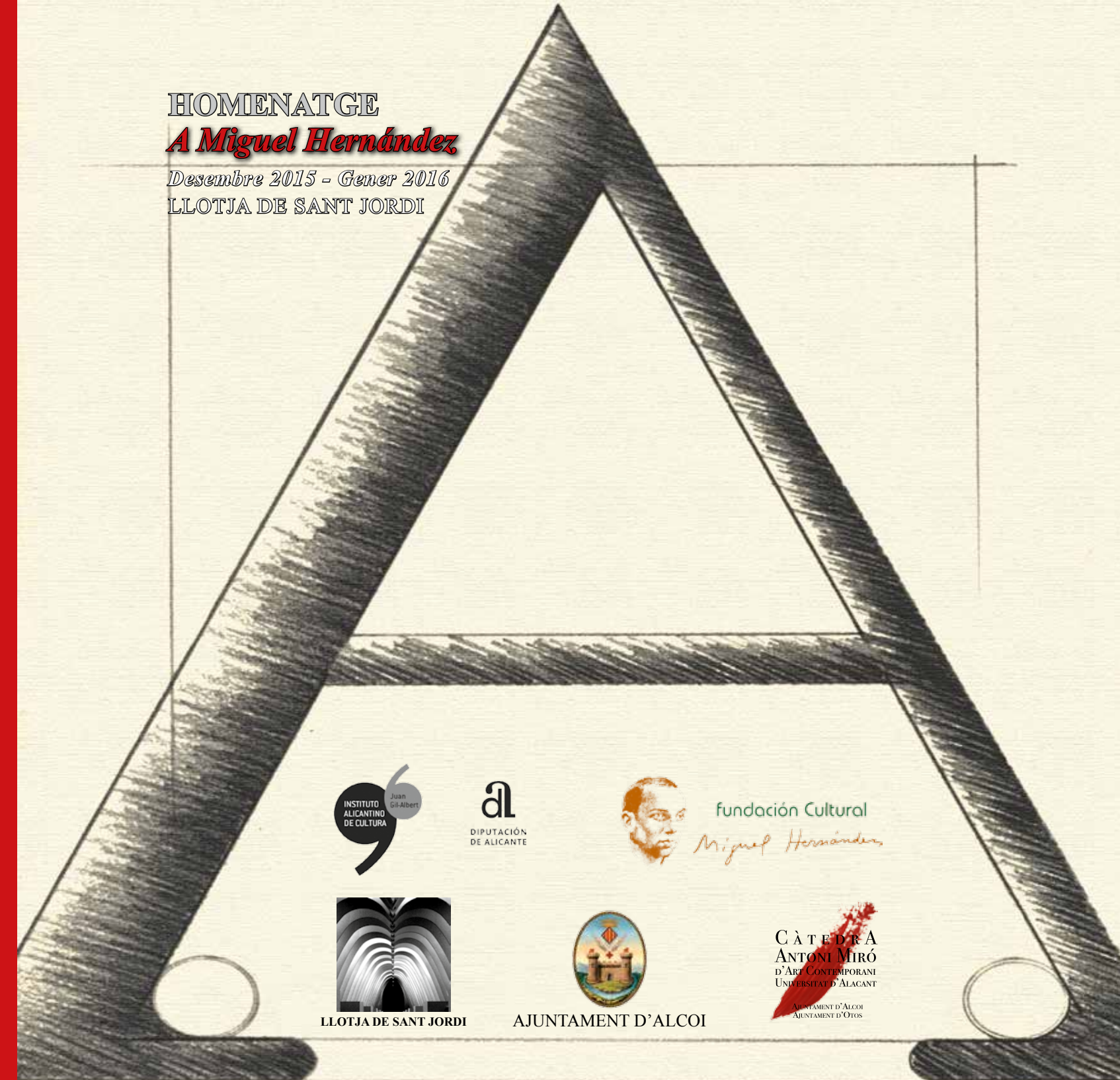

HOMENATGE
A Miguel Hernández
Desembre 2015 - Gener 2016
LLOTJA DE SANT JORDI

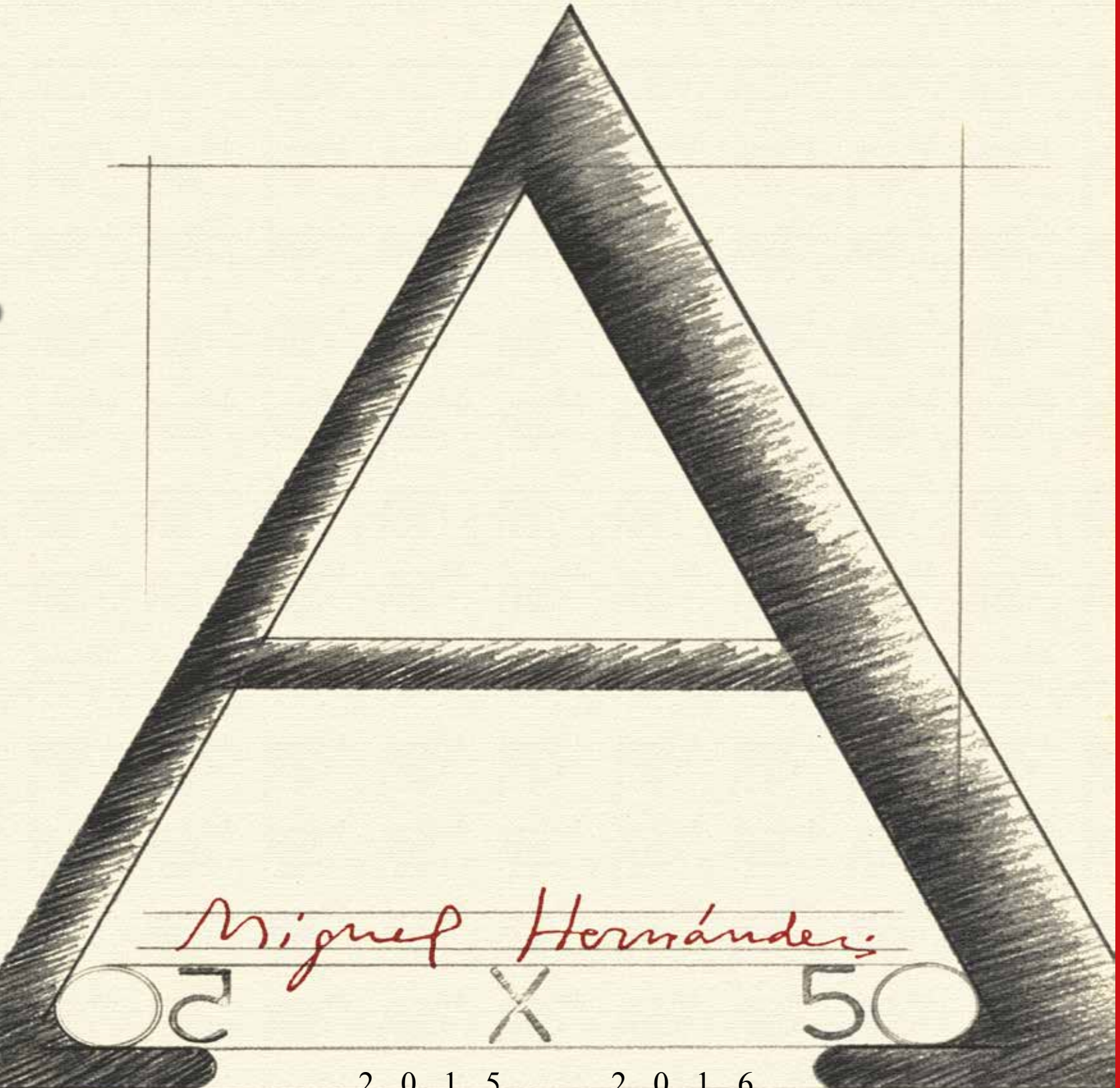

Logos and text for sponsors and partners:

- INSTITUTO ALCANTINO DE CULTURA (with Juan Calabuig logo)
- DIPUTACIÓN DE ALICANTE
- fundación Cultural Miguel Hernández (with portrait of Miguel Hernández)
- LLOTJA DE SANT JORDI
- AJUNTAMENT D'ALCOI
- CÀTEDRA ANTONI MIRÓ D'ART CONTEMPORANI UNIVERSITAT D'ALACANT
- AJUNTAMENT D'ALICANTE

HOMENATGE *A Miguel Hernández*

2015-2016

Miguel Hernández

2015 2016
LLOTJA DE SANT JORDI

HOMENATGE

A Miguel Hernández

2 0 1 5

2 0 1 6

LLOTJA DE SANT JORDI

ÀREA DE CULTURA / AJUNTAMENT D'ALCOI

President: Antoni Francés, Alcalde d'Alcoi

Coordinació: Raül Llopis, Regidor de Cultura

ARTS PLÀSTIQUES

CONSELL ASSESSOR:

Armand Alberola

Enric Balaguer

Manuel Boix

Romà de la Calle

Fernando Castro

Carles Cortés

Daniel Giralt-Miracle

Joan A. Llinares

Tomàs Llorens

Wences Rambla

Isabel-Clara Simó

Vicent M. Vidal

DIRECCIÓ:

Antoni Miró

EDITA: Ajuntament d'Alcoi

© DELS AUTORS

© AMB-DISSENY

© AJUNTAMENT D'ALCOI

IMPRESSIÓ: GRÀFIQUES ALCOI, S.L.U.

DIPÒSIT LEGAL: A 870-2015

Fundación Cultural

Miguel Hernández

LLOTJA DE SANT JORDI

AJUNTAMENT D'ALCOI

ELS AUTORS CEDEIXEN VOLUNTARIAMENT ELS DRETS DE REPRODUCCIÓ

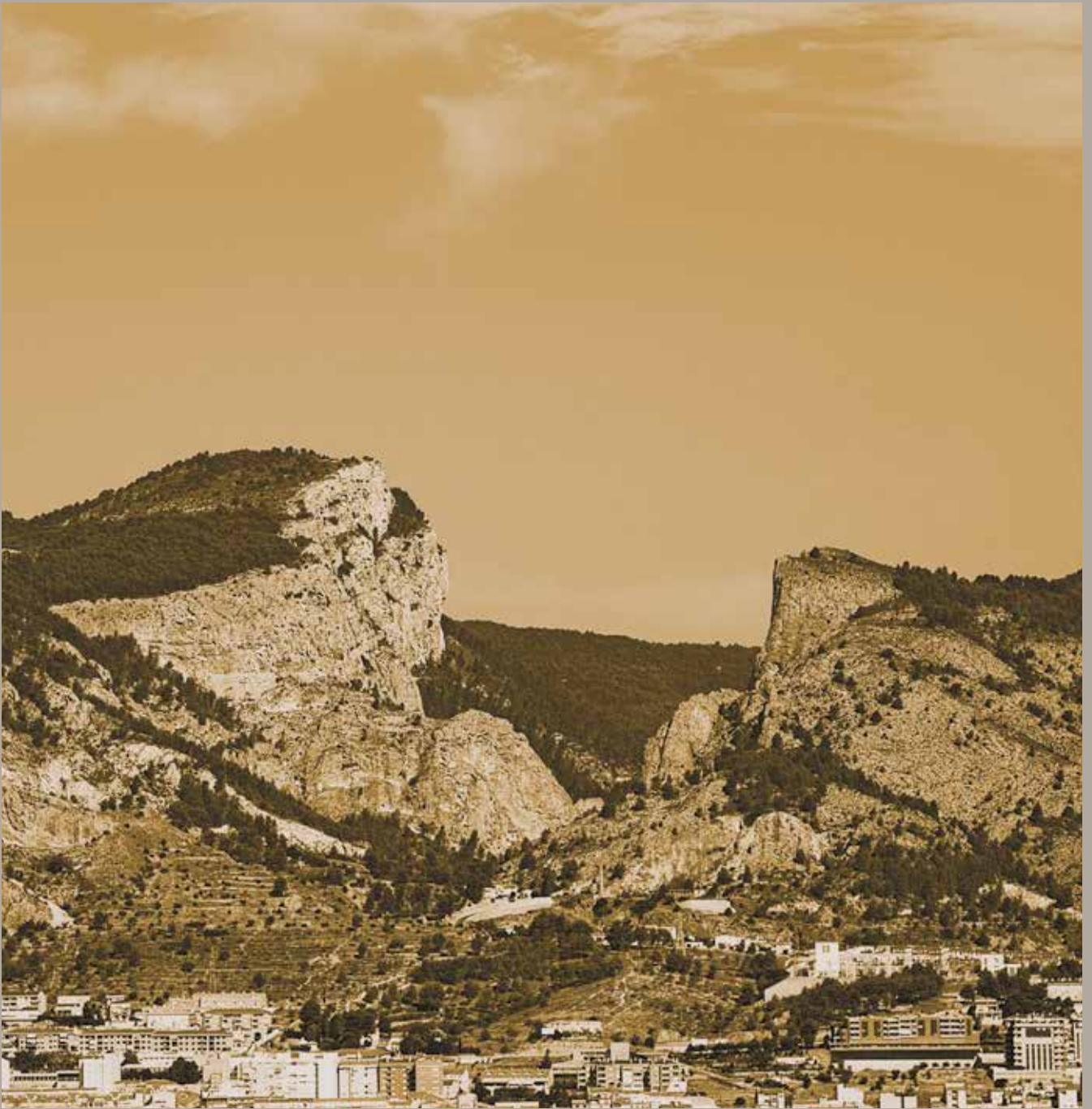
POQUES VOLTES HAN FALTAT ELS ARTISTES PLÀSTICS A LA CITA

amb Miguel Hernández. Aquesta disposició a honorar la memòria del poeta ha propiciat obres molt variades i valuosíssimes. Ara, quan de nou es convida cinquanta artistes perquè oferisquen obra amb aquesta finalitat, la resposta ha sigut unànim i l'obra aportada, una vegada més, de primer ordre.

En les pàgines d'aquest catàleg el lector trobarà una explicació raonada i completa de la relació de Miguel Hernández amb les arts plàstiques. Aço seria raó suficient per a justificar l'homenatge que pretén ser aquesta exposició. Però creiem que hi ha alguna cosa més: els artistes que han cedit l'obra a aquesta exposició de forma totalment desinteressada, ho fan, així mateix, perquè coincideixen amb el compromís personal del poeta. Miguel no va ser solament un excepcional escriptor, sinó a més una persona entusiasmada amb els goigs i les penes del seu temps.

Estem, sense dubte, davant d'una oportunitat única: veure reunides cinquanta obres d'altres tants autors, tots ells destacadíssims en el moment actual. Miguel Hernández ho ha propiciat, però no cal relegar a segon terme la generositat enorme d'aquests artistes. A tots ells el més sincer agraïment per part d'aquesta Comissió, actitud que sense dubte compartiran les persones que contemplen les obres exposades.

COMISSIÓ ORGANITZADORA DE L'HOMENATGE A MIGUEL HERNÁNDEZ

L'HOMENATGE QUE ELS ARTISTES PLÀSTICS DEDIQUEM A

Miguel Hemández, podria, i potser deuria haver tingut un caràcter més universal. Estem convençuts que molts pintors, escultors, dibuixants, ceramistes, desitjarien participar-hi . Òbviament, des de la Comissió Organitzadora de l'Homenatge s'hagués pogut organitzar, sufragar, ubicar, la magna exposició resultant d'aqueixa ideal convocatòria.

Reunits un grup d'artistes plàstics com ara, Sixto Marco, Azorín, Salvador Soria, Antoni Miró, Castejón i jo mateix, proposàrem la idea d'aquest homenatge a l'Excel·lentíssima Diputació Provincial, que fou acceptada.

Obligats per tant a ser realistes amb les nostres possibilitats i els mitjans dels quals disponia, s'optà per presentar l'obra de cinquanta artistes del mateix àmbit geogràfic del poeta que, tot i no usar la llengua pròpia de la zona per als seus escrits, com tampoc no ho feren Gabriel Miró, Azorín o Gil-Albert, pertanyen a aquesta cultura i mitjançant la seua obra, de la de tots, escriptors i artistes plàstics, rellueix aqueixa inconfusible essència mediterrània, aqueixa característica llum singular, el sediment, la petjada, el rastre dels pobles que ens precediren, que ens conformaren.

Que hi haguessen representants de generacions diverses, que la col·lecció fos una mostra coherent de l'art d'avui, que hi pogueren tenir cabuda tant Miguel Abad Miró, company de Miguel Hernández a la presó, com Carmen Calvo o Miquel Navarro, o Angels Marco, que es mouen entre els buscadors estètics de la sempre renovada última vanguardia. Que els artistes alacantins, tantes vegades marginats, hi tinguessen una ampla representació.

Segurament propòsits que sols en part hem pogut complir.

Cada artista convidat trià tècnica i tema, i l'únic condicionant foren les mesures de l'obra, 50x50, al·lusió, òbviament, als cinquanta anys de la mort del Poeta i al número d'artistes que reunirem per a aquesta exposició.

No tots pogueren complir i ens enviaren obres de diferent format al proposat; companys enfeïnats, als quals els resultava impossible realitzar una obra d'aqueixes dimensions per a la data fixada. No ens paregué correcte rebutjar-les.

Hi hagué qui utilitzà la imatge, o un tema poètic del Poeta; d'altres que aportaren una obra característica del seu actual treball, que des d'ara, ha adquirit una dimensió afegida al seu valor: la de formar part d'aquesta col·lecció dedicada a la memòria de Miguel Hernández.

8 I hem volgut que fos el mateix Poeta qui acompanyés a cada una de les obres plàstiques, tot unit els seus versos de color i de llum, a la llum, al color, a la matèria de l'artista plàstic, i un fragment, una estrofa, d'escolta al company pintor, al dibuixant, a l'escultor, que amb ell s'identificà en aquesta circumstància.

Una selecció, la dels versos, que no representa més que això; que senzillament al·ludeixen a formes i color, que emparellem a l'obra plàstica que, al nostre parer, els pogué haver inspirat, allunyats de la intenció primera del poeta, doncs, sabut és que l'art vertader viu més enlla del disseny de que li dóna vida.

Antoni Bonet Correa, coneixedor i enamorat de l'obra de Miguel Hernández, analista sagaç i documentat del quefer dels artistes plàstics d'avui, ens paregué, em pareix, la persona adequada per a prologar aquest testimoni on cinquanta professionals de la imatge plàstica ofereixen un poema de color, de llum, de matèria, de solidaritat en suma, al poeta viu en els seus versos. Per un itinerari poc freqüentat, el professor Bonet Correa aporta dades, ens refereix anècdotes que apropen el Poeta i les seves aproximacions, les seves relacions amb la plàstica.

Gràcies a tots els que han col·laborat i demane que sapigau disculpar les errades, les omissions, els defectes -sols a mi imputables- que, sens dubte, hi encontrareu.

Arcadi Blasco i Pastor

Alacant 1992

MIGUEL HERNÁNDEZ I LES ARTS PLÀSTIQUES

Miguel Hernández és, sense cap dubte, un dels poetes espanyols de tots els temps que ha tingut un sentit major de la plasticitat i del cromatisme. Les seues imges poètiques i metàfores estan impregnades de realitat, de les formes i els colors dels sers i dels objectes que envolten l'home. Mediterrani fins el moll de l'os, amb afecció a la vella cultura arrelada en el món rural, el «Sorprendente muchacho de Orihuela» com el va qualificar Juan Ramón Jiménez, va ser un poeta per a qui el món i la vida eren percebuda a través dels sentits, d'una sensibilitat a flor de pell, sensual i pletòrica de força primigènia. Igual que el seu país Gabriel Miró escrivia amb vocables que traspuen l'essència almivarada o àcida dels fruits assaonats o dels agrassers, d'un organisme que té materia sotmesa a fermentació, descomposició i putrefacció, de tot el que té vida i està abocat a la mort. En Miguel Hernández allò que té cos, carn, polpa, suc, suor, olor i sabor, esdevé poesia. Podrien ser nombrosos els exemples que il·lustrarien la nostra afirmació, tant pel que fa als primers anys de poeta, encara artificiosos o culterà, com als més humans i esgarrats de l'última etapa de poeta compromés, despullat de l'oripell literari o temptació minoritària. Així, en el moment de la mort del seu fill primogènit va cantar, amb dolor, evocant l'ofrena floral.

9

«Verde, rojo, moreno; verde, azul y dorado
los latentes colores de la vida, los huertos,
el centreo de las flores a tus pies destinado,
de oscuros negros tristes, de graves blancos y yertos.»

Davant de tant luxe vegetal i cromàtic, no és estrany que Miguel Hernández, poeta-pont entre la generació del 27 i la que en la postguerra va renovar la poesia, inspirara els pintors i escultors, tant els abstractes com dels realistes de la fi dels cinquanta. Ja en guerra, el poema «Las manos» havia inspirat els dibuixos de l'alacantí Miquel Abad, publicats en Socorro Rojo. El 1969, en una bellíssima edició d'Alfaguara, Manolo Millares traslladava en punta seca dos poemes d'amor del poeta d'Oriola. Aquests dos exemples són mostres de la presència en la plastica d'una obra que convoca tants artistes plàstics com hi ha en aquest catàleg en el 50

aniversari de la mort del poeta. Artistes mediterranis, com Miguel, el testimoni creador dels quals transcendeix la mera fidelitat i el culte a l'heroi, al símbol d'un tràgic destí personal i col·lectiu. Amb les seues obres plàstiques volen ratificar l'admiració que senten pel poeta i també manifestar l'afinitat amb la inspiració intensa i efectiva de la musa poètica d'un dels escriptors més grans d'aquest segle, veu dels afanys i de les il·lusions de tot un poble en armes.

10 Davant d'una poesia tan fecunda en visions plàstiques com la de Miguel Hernández, ens preguntem quin era el gust estètic i quina era la formació artística que tenia una persona que, en principi, s'havia educat en una petita ciutat levítica i a penes havia tingut el temps de viure en el tràfec de les grans urbs. En *Perito en lunas* (1933), Miguel Hernández reconeixia «todos los seres a quienes concedo mi palabra de imágenes». Indubtablement la seua idea de la pintura hauria d'estar pròxima al concepte clàssic d'*Ut pictura poesis*. Molt prompte, encara adolescent, va entrar en contacte amb el «cònsul de la poesia» Juan Guerrero Ruiz i el grup de pintors que a Múrcia constituïa una plèiade afí als seus ideals poètics. No cal oblidar que aleshores al Ateneu d'Alacant van exposar els seus quadres Luis Garay i Ramón Gaya i que allí, enmig d'aquestes mostres, també va recitar els primers versos Miguel Hernández. Amb Ramón Gaya, que el 1938 va escriure pàgines lluminoses i penetrants sobre la poesia de Miguel Hernández, el retrobament va tenir lloc a València en plena contessa contra el feixisme. Ambdós van col·laborar en *Hora de España* y en el famós II Congrés Internacional d'Escriptors per a la Defensa de la Cultura, de 1937. Miguel Hernández, junt amb els escriptors Arturo Serrano-Plaja, Àngel Gaos, Emilio Prados, Juan Gil-Albert, Herrera Petere, A. Sánchez Barbudo... i els pintors Arturo Sonto, Eduardo Vicente, Miguel Prieto i Ramón Gaya va firmar la Ponència col·lectiva presentada davant el Congrés, on es propugnava un art compromés. Miguel Hernández, que en els anys anteriors a Madrid havia tingut el suport d'Ernesto Giménez Caballero i després de José María de Cossío, amb els qui va col·laborar en el llibre *Los Toros*, havia entrat per mitja d'ambdós en contacte amb els cercles intel·lectuals i artístics de vanguardia a la capital d'Espanya. Tot i que tangent a la polèmica, coneixia els ecos del debat entre els partidaris de la *Deshumanización del Arte* (1925) d'Ortega y Gasset i el *Nuevo Romanticismo* (1930) de José Díaz Fernández. També hauria participat en la creació d'un nou sentit de l'acció col·lectiva a través de l'art. Com també és sabut, va ser la generació del 27 la primera que a Espanya va trencar amb la segregació entre escriptors i artistes plàstics, que

tan afinadament va analitzar Juan Antonio Gaya Nuño en l'estudi *Un conflicto: Literatura y Arte* (Cuadernos Taurus, 1960).

Miguel Hernández il·lustrava amb dibuixos les cartes escrites des de la presó. De caràcter ingenu, quasi infantil, són, tanmateix, molt expressius i denoten la necessitat de donar major plasticitat a les seues paraules. Alguns dibuixos tenen un cert aire i temes d'avantguarda. De traços semblants als dibuixos de Ramón Gómez de la Serna o als de Federico García Lorca, s'inscriuen en una tradició literària molt de l'època. D'una intenció major són els dibuixos en color que va fer per a il·lustrar el llibret de contes que, manuscrit, va enviar al fill des de la presó titulat *Dos cuentos para Manolillo* (para cuando sepa leer). El text està traduït de l'anglès. Tant els dibuixos per a *El potro obscuro* com per a *El conejito*, tenen l'encant d'una senzillesa a propòsit. El llibret dictat per l'amor paternal, vol ser com els contes de Basile editats per Cruz y Raya, amb dibuixos de Moreno Villa, o *Las historias de Pinocho y Pipo y Pipa* per Bartolozzi. A propòsit d'aquests dibuixos de Miguel Hernández el seu estudiós i editor José Carlos Rovira ha assenyalat el paral·lelisme que presenten amb els que Antoine de Saint-Exupéry va fer, el 1943, per a *Le Petit Prince*. Miguel Hernández no sabem si els va copiar de l'original anglès o si són de collita pròpia. Indubtablement, no podia conèixer els de l'escriptor francès, perquè els havia dibuixat, el 1941, dos anys abans de la publicació de *Le Petit Prince*. Que la pintura atraïa al nostre poeta és la dada més curiosa i sorprenent, com podem deduir de l'existència en el mercat de Madrid, el 1982, d'un quadre seu, sembla que pintat a París, el 1937, quan Miguel Hernández va passar per la capital francesa camí de Moscou en l'únic viatge fora de les nostres fronteres. També com a dedicació plàstica es pot recordar que a la presó a més de fer dos dibuixos del rostre de la seua esposa Josefina Manresa, va fer un «juguete muy bonito para mi Manolillo». Es tractava d'un carro i un cavall pintat amb colors vius. En una carta diu que era la promesa d'altres joguets que a manera de missatges enviaria des de la cel·la. També diu que es dedicaria a fer-ne d'altres per a guanyar diners.

Pel que fa a la fotografia, que tanta presencia va tenir en l'art d'avantguarda -penseu en Lekuona per a Espanya- Miguel Hernández la apreciava en la mesura que suport o mitjà figuratiu per a la memòria d'allò humà. En un poema de *Cancionero y romancero de ausencias*, escrit a la presó, va definir de manera explícita el paper subjectiu i evocador que les imatges fotogràfiques exercien com a instantànies familiars:

«Una fotografia
Un cartón expresivo
envuelto por los meses
en los rincones íntimos.
Un agua de distancia
quiero beber: gozar
un fondo de fantasma
Un cartón me conmueve
Un cartón me acompaña».

12

Precissament en allò relacionat amb la fotografia hi ha el testimoni que Josefina Manresa va demanar al pintor Miguel Abad que fotografiara a Manolillo per a poder enviar-li el retrat al pare empresonat. Miguel Hernández, apegat al realisme plàstic, sobretot en la qüesti. de la semblança entre el model i el retrat, sembla que respecte a la pintura no tenia exigències tan realistes. Davant el cap seu dibuixat en la presó per Ricardo Fuente, el comentari va ser que no la trobava «suficientemente velazqueña». A la veracitat d'aquesta efigie realista va preferir la del retrat, més expressiu i pictòric, que li va fer a llapis l'escriptor Antonio Buero Vallejo, avui la imatge més emblemàtica i difosa del poeta al final de la seua vida.

Potser el poema que millor resumeix el pensament plàstic de Miguel Hernández és el de «Las manos», publicat en el llibre Viento del pueblo, Poesía en la guerra en Ediciones Socorro Rojo: «la mano es la herramienta del alma, su mensaje». Un poeta que va començar sent un preciosista, amb llenguatge alambicat i gongorí, al final de la breu i tràgica existència va acabar escrivint amb metàfores i imatges contundents i compresibles pels als homes més senzills. En l'art plàstic, sense dubte, hauria d'apreciar allò que retratava, la realitat quotidiana i la humil objectivitat de l'entorn que, tanmateix, no exclouïa el subjectivisme que embolcallava l'ensomni i l'alta volada dels seus ideals. No es pot oblidar l'empremta de l'anomenat «realisme màgic» i del «surrealisme», ambdues tendències imperants aleshores en l'art espanyol. L'obra de poeta i d'artista va ser primer de tot i per damunt de totes les corrents estètiques un cant a la llibertat que «bate como el relámpago» allà dins, en allò més profund de l'home.

Antoni Bonet Correa
Madrid 1992

MIQUEL ABAD MIRÓ
SERGI AGUILAR
ALBERT AGULLÓ
ANDREU ALFARO
ANZO
ARGIMÓN
RAFAEL ARMENGOL
AZORÍN
NASSIO BAYARRI
JOAN BENÀSSAR
ULISES BLANCO
ARCADI BLASCO
MANUEL BOIX
JOAN BROSSA
CARME CALVO
MARIUS CANDELA
ADRIANO CARRILLO
RÀFOLS CASAMADA
JOAN CASTEJÓN
MARÍA CHANA
PILAR DOLZ
DANIEL ESCOLANO
AMADEU GABINO
GRAU GARRIGA
DIONISI GÁZQUEZ

JOAN GENOVÉS
JOSEP GINESTAR
ARTUR HERAS
HERNÁNDEZ PIJUAN
EDUARD LASTRES
PAU LAU
XAVIER LORENZO
SIXTO MARCO
ÀNGELS MARCO
SENTO MASIÁ
ENRIC MESTRE
JOAQUIM MICHAVILA
ANTONI MIRÓ
MIQUEL NAVARRO
JOAN RAMOS
M^a. ASSUMPCIÓ RAVENTÓS
RIPOLLÉS
VICENT RODES
PACO SEMPÈRE
XAVIER SOLER
SALVADOR SORIA
JORDI TEIXIDOR
JOSEP VENTO
JOSEP Mª YTURRALDE
RICARD ZAMORANO

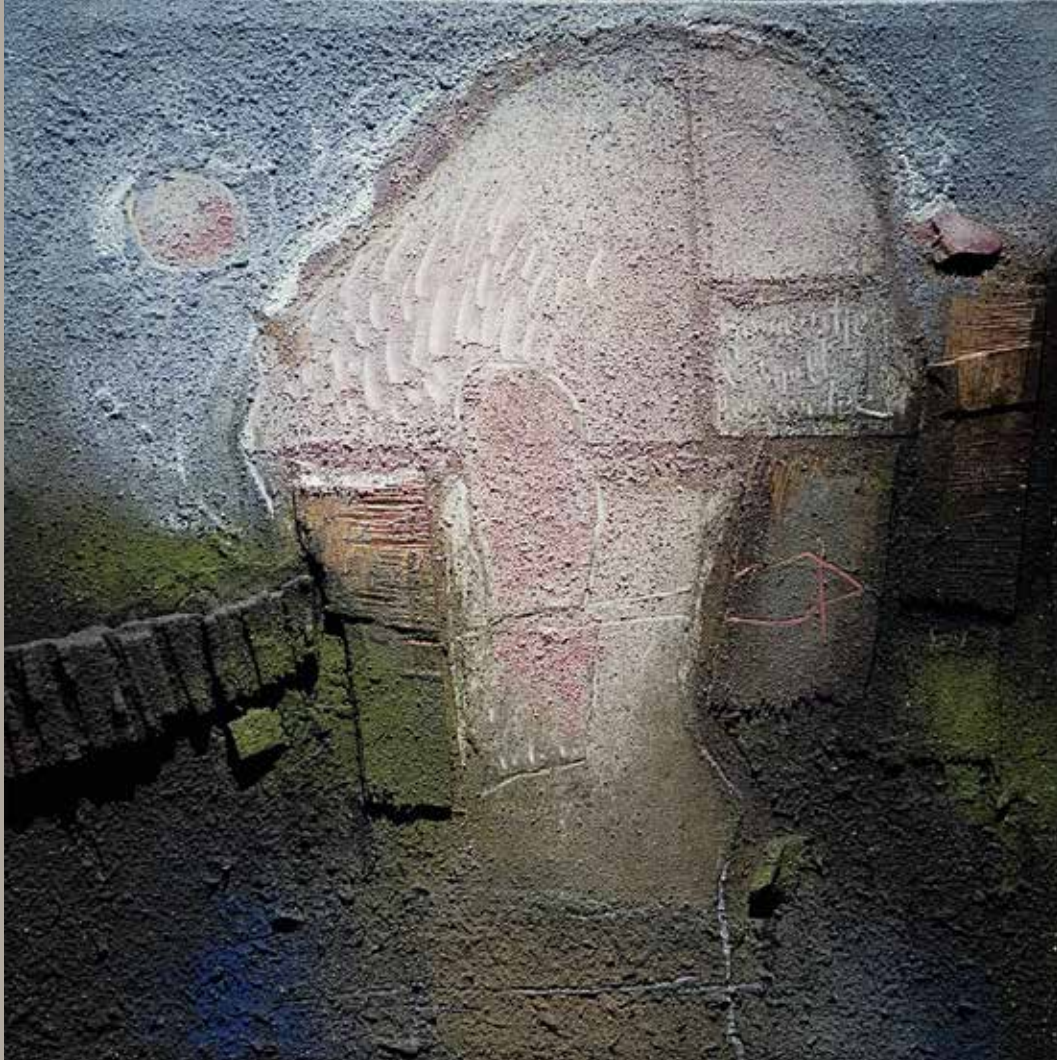
No,
ya era tiempo, huid
sombras de sangre
hielos de estrella, retroceded al paso de los
[pasos humanos
y alejad de mis pies la negra sombra.

SERGI AGUILAR, S/T.

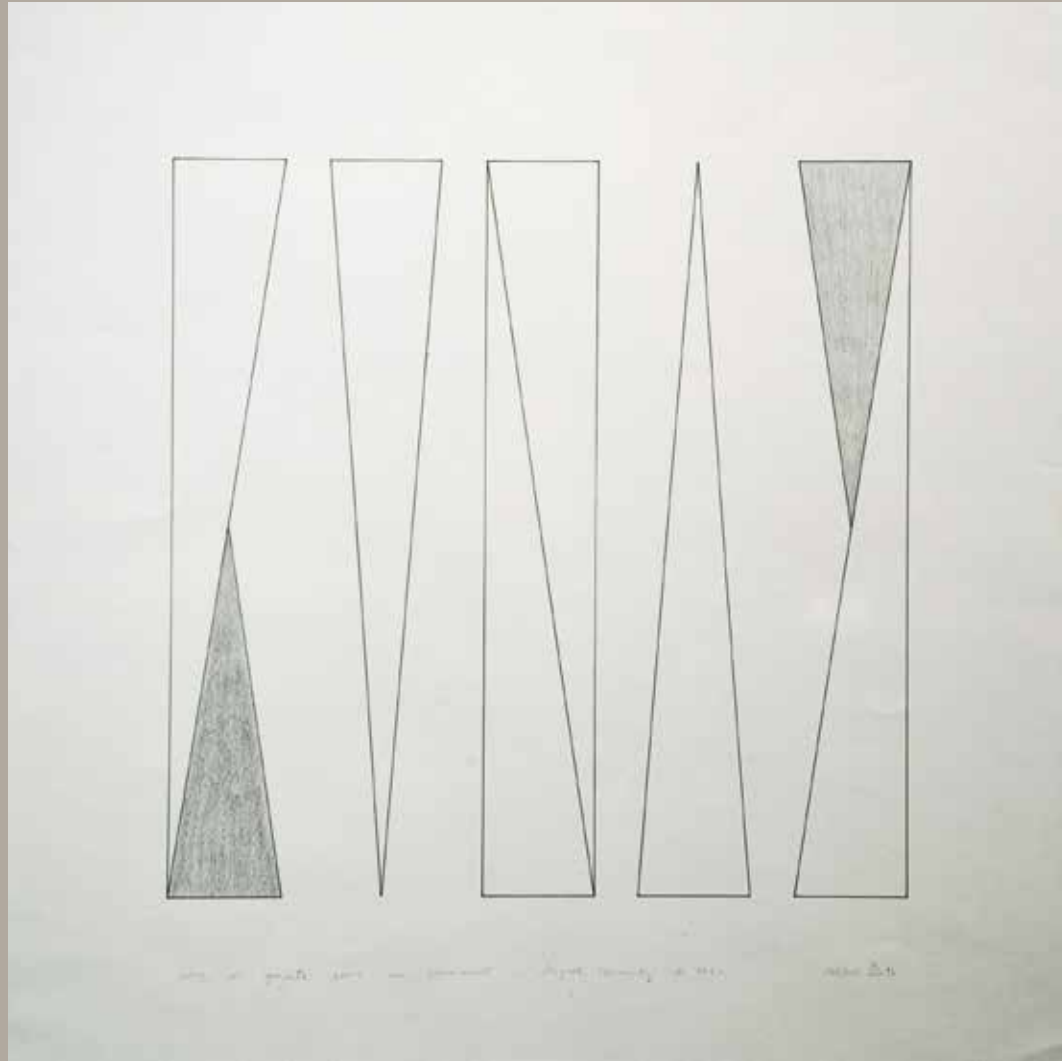
16

Sesteando, olvidando, sonriendo
lejos del sentimiento y del sentido.

Lleno de un siglo de ocasos
de una tarde azul de abierta,
hundo en tu puerta mis pasos
y no sales a tu puerta.

Pero sus arcos prosiguen
alejándose y hundiendo
negrura frutal en todo
el corazón de lo negro.

Pero la tela negra, distante va conmigo
sombra con sombra, contra la sombra
hasta que rueda
a la desnuda vida creciente de la nada.

ARGIMÓN, S/T

20

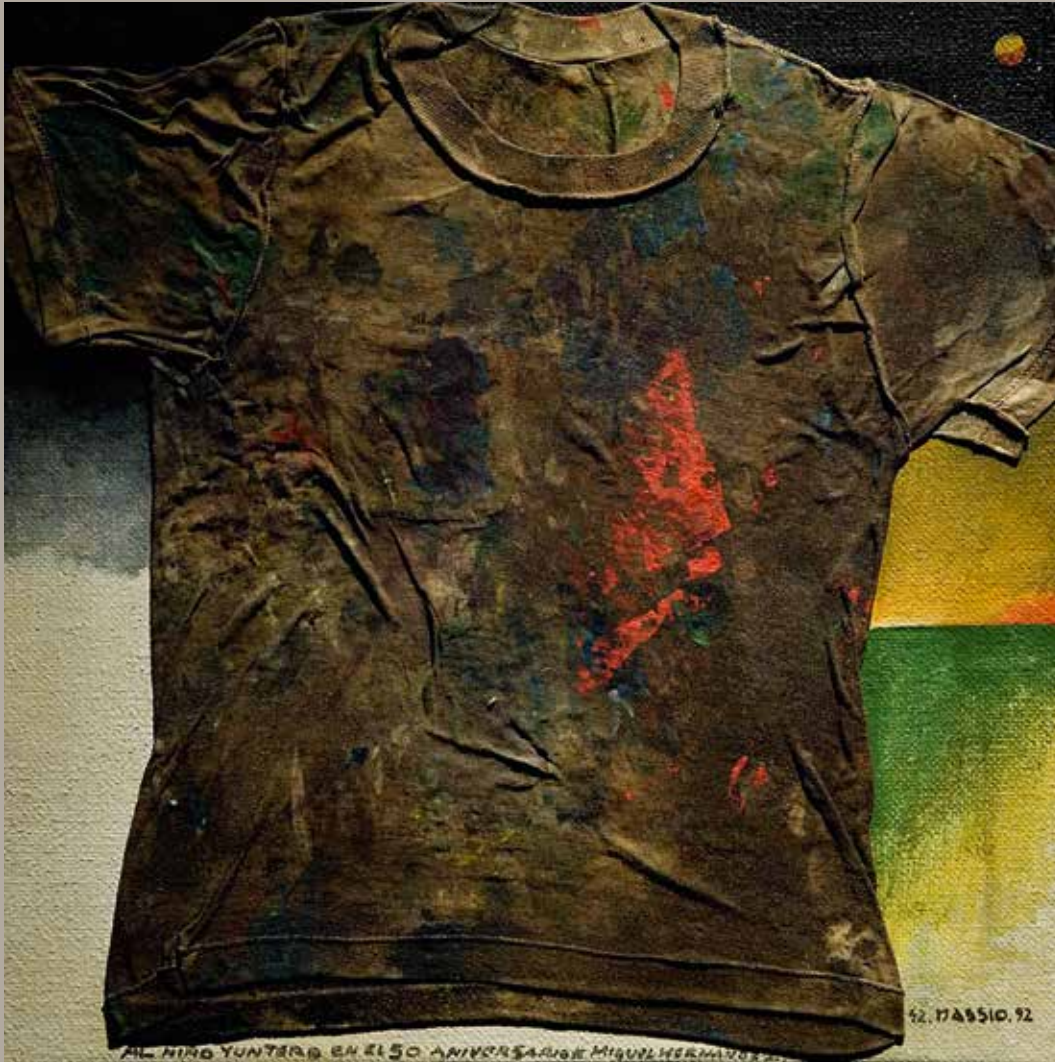
Raúl, si el cielo azul se constelara
sobre sus cinco cielos de raúles,
a la revolución sus cinco azules
como cinco banderas entregara.

Movimiento de seda que se anilla
a fuerza de dormir y verde cama,
con espíritus de hilo celdas trama,
carcelero, después preso en capilla.

Cuando te voy a escribir,
te van a escribir mis huesos
te escribo con la imborrable
tinta de mi sentimiento.

Carne de yugo ha nacido
más humillado que bello,
con el cuello perseguido
por el yugo para el cuello.

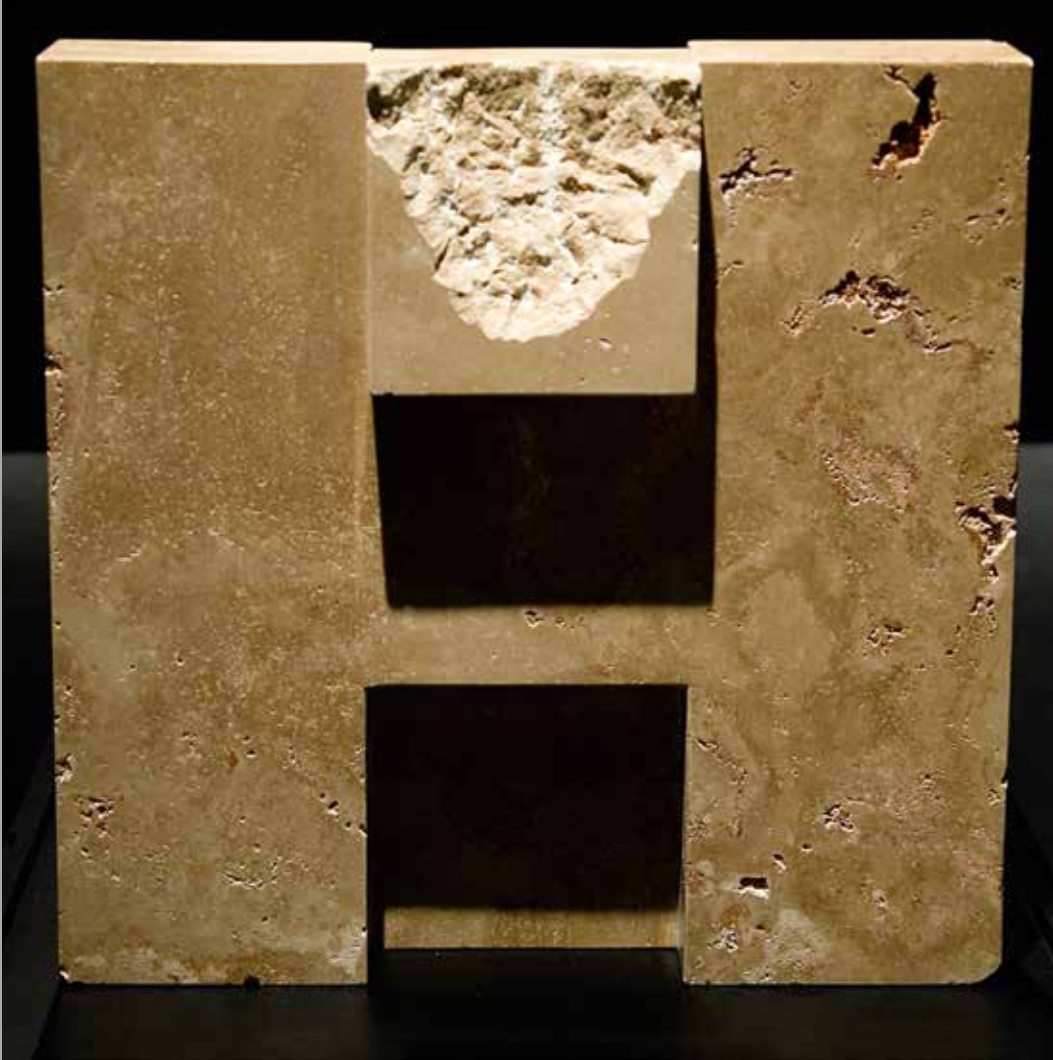
Vuela niño en la doble
luna del pecho:
él, triste de cebolla,
tú, satisfecho.

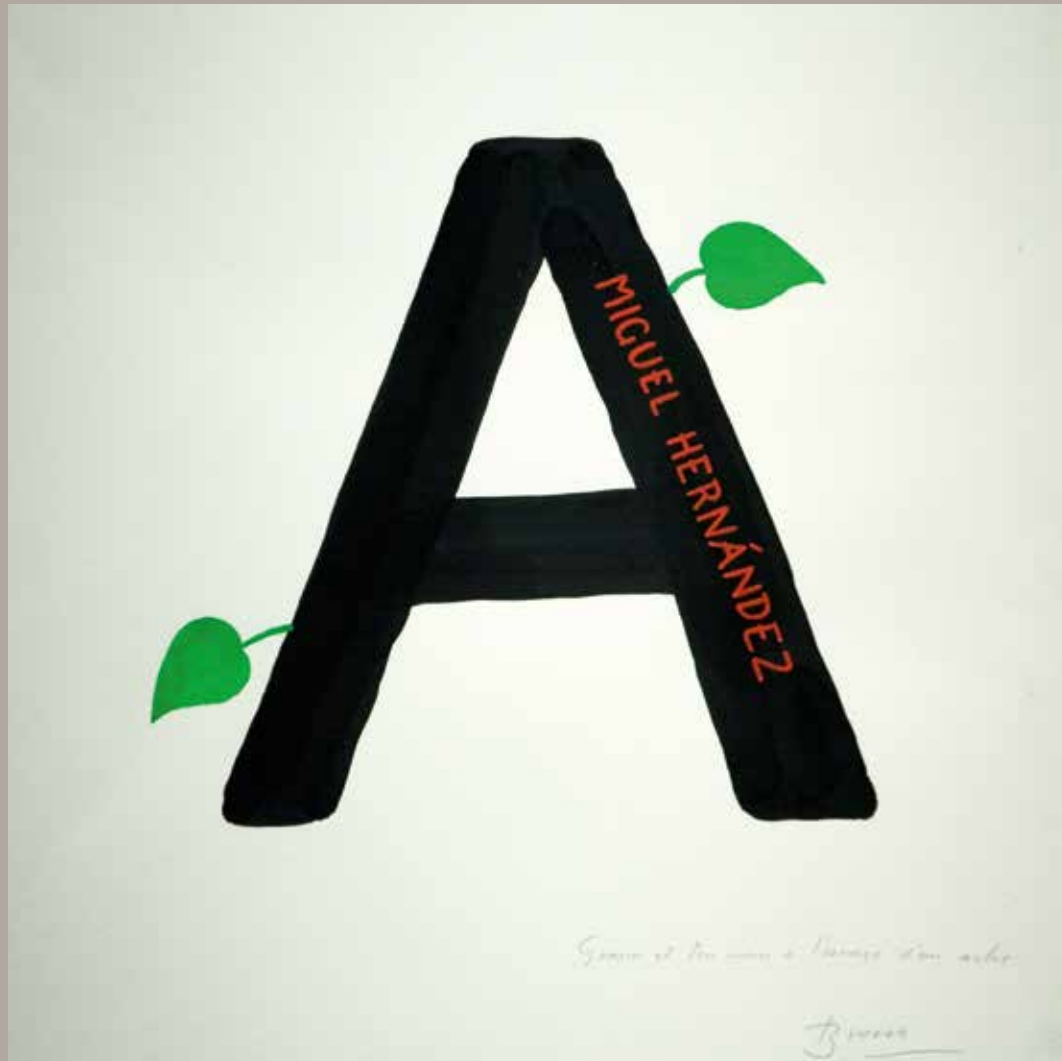
Tiempo que se queda atrás
decididamente negro,
indeleblemente rojo,
dorado sobre tu cuerpo.

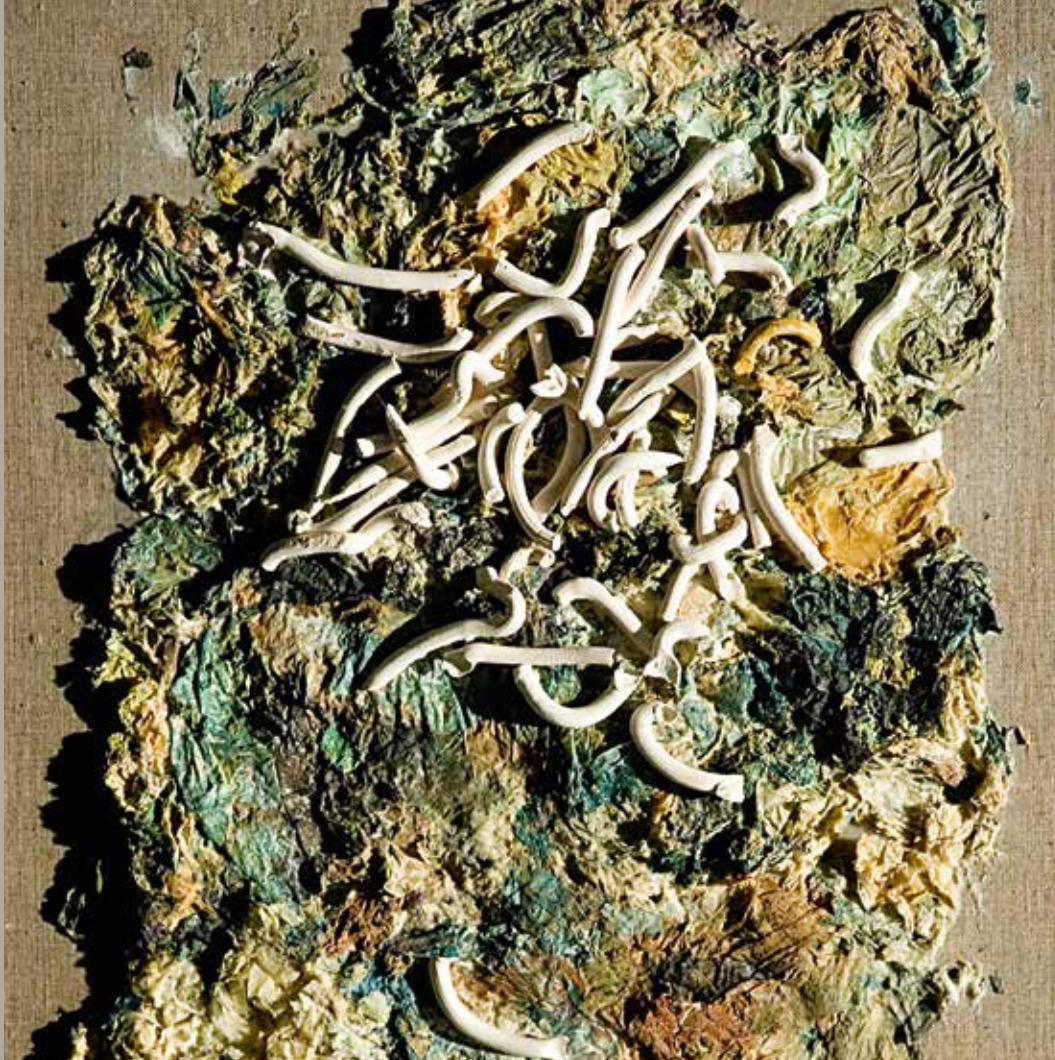
Me llamo barro aunque Miguel me llame.
Barro es mi profesión y mi destino
que mancha con su lengua cuanto lame ...

Si la sangre, también como el cabello,
con el dolor y el tiempo encaneciera,
mi sangre roja hasta el carbunco, fuera
pálida hasta el temor y hasta el destello.

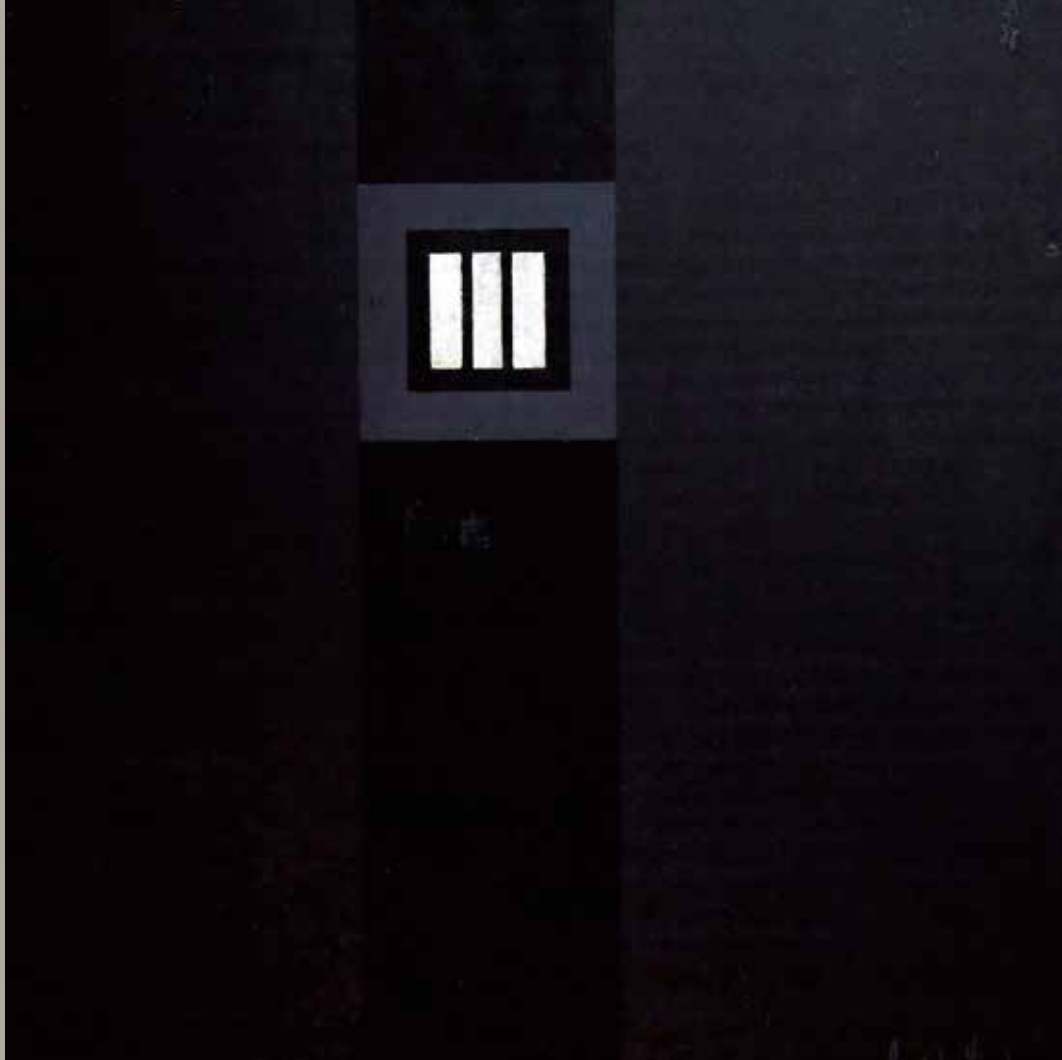

Pájaros hay que el pío por el pío
dan, en el más recóndito verdor
de la rama: la merla, el ruy-señor
y la zumaya: enamorado trío.

Espero que recaiga en esta arcilla
la lluvia con sus crines y sus colas.
Relámpagos sujetos a las olas
desesperado espero en esta orilla.

MARIUS CANDELA, S/T, MIXTA

30

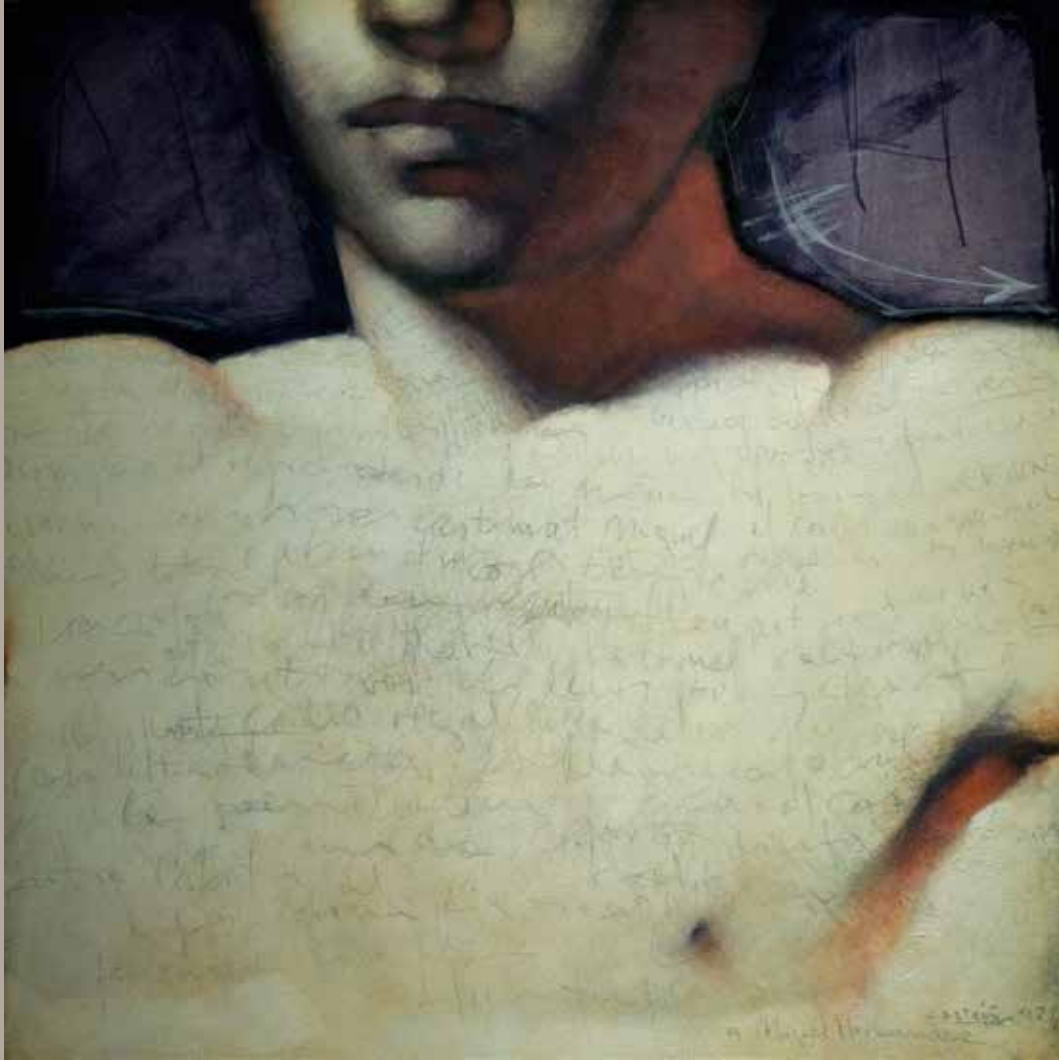
Cuando salgo al campo a verte
con mi negra, negra suerte,
con mi negro, negro potro.

Alba que das a mis noches
un resplandor rojo y blanco.

Con el golpe amarillo, de un letargo
dulce pasó a una ansiosa calentura
mi sangre, que sintió la mordedura
de una punta de seno duro y largo.

Me da su arado en el pecho,
y su vida en la garganta,
y sufro viendo el barbecho
tan grande bajo su planta

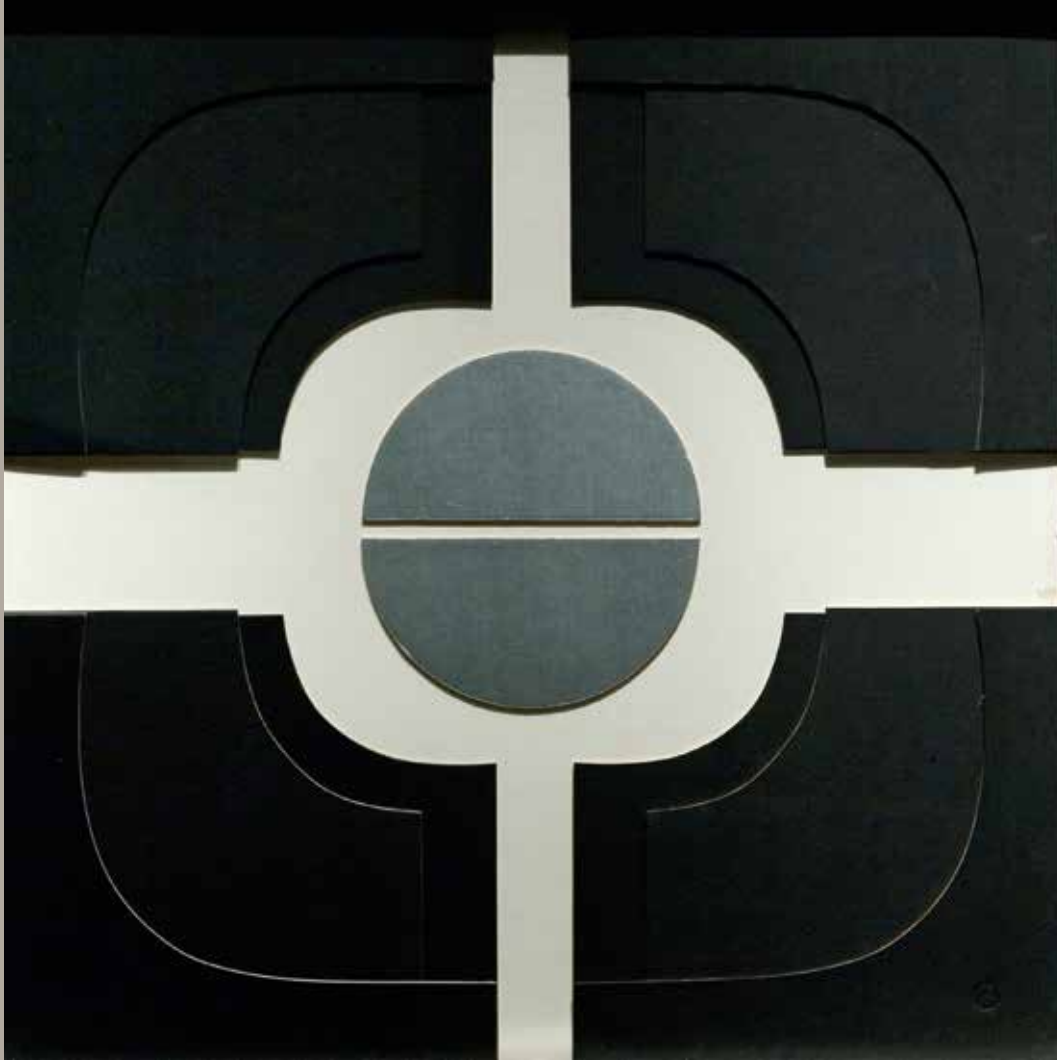
Pasa el latido contra mi piel como una fría
losa que germinara caliente, roja, tierna.

Y a la tierna y blanca flor
no camina hacia la choza
cuando el sol la sierra roza
al lado de su pastor.

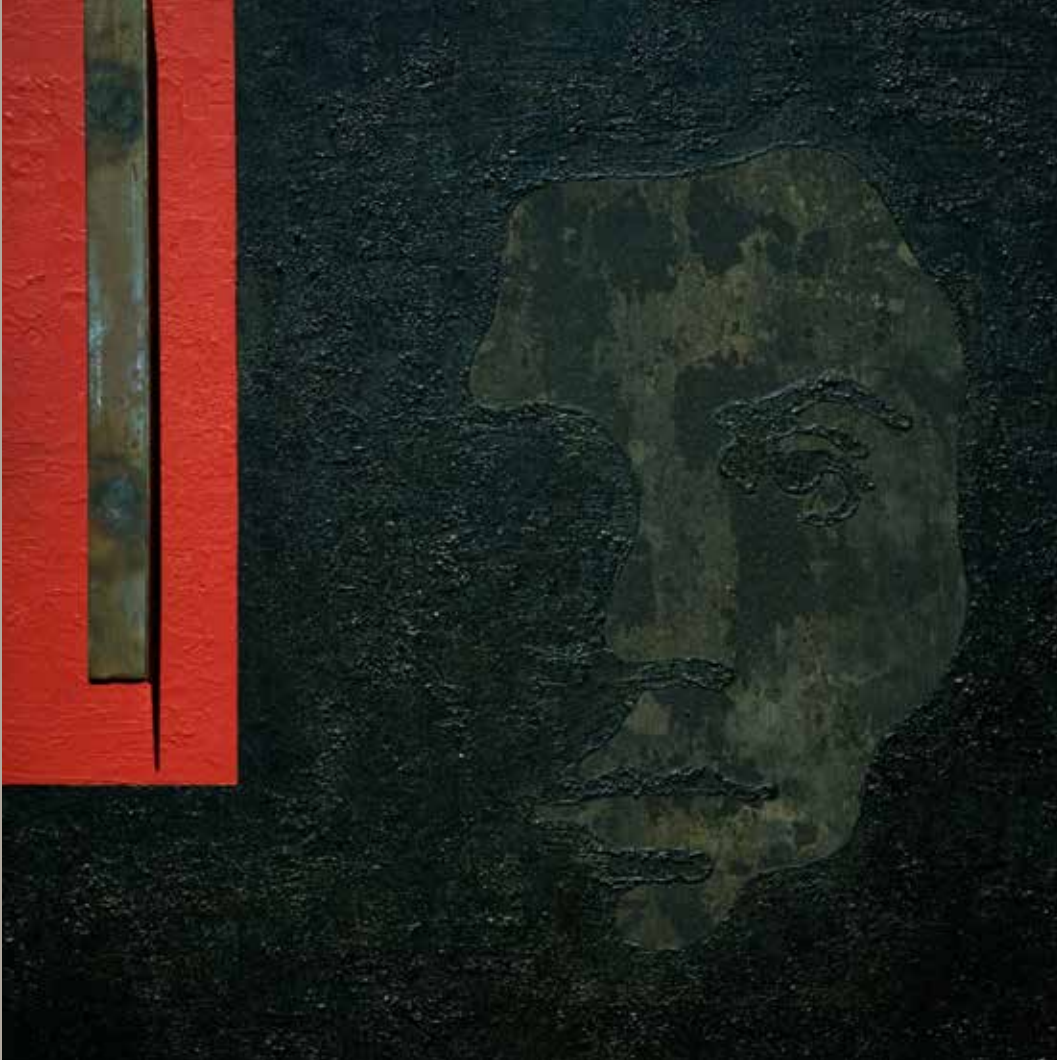
La copa fugitiva
del chopo, verde copo
de cielo en cielo, cielo al cielo priva
en un celeste anhelo

Y a huyendo el tacón asfaltos pasta;
ya el veredicto acepta
que una continuidad le impone blanca
de floridas cadenas.

La deja el rubio y el azul la toma,
pez hembra entre los peces:
submarina de cuando en cuando toda,
resulta hermosa siempre.

De sangre en sangre vengo
como el mar de ola en ola,
de color de amapola el alma tengo,
de amapola sin suerte es mi destino,
y llego de amapola en amapola
a dar en la cornada de mi sino.

España no es España, que es una inmensa fosa,
que es un gran cementerio rojo y bombardeado.

Como si un negro barco
negro.
Cada vez más ausente,
como si un tren lejano
te arrastrara más lejos.
Como si un negro barco
negro.

Fragor de acero herido, resoplidos brutales,
hierro latente, hierro candente, torturado,
trepidando, piafando, rodando en espirales,
en ruedas, en motores, caballo huracanado.

Llueve como si llorara.
raudales un ojo inmenso.
un ojo gris, desangrado
pisoteado en el cielo.

Umbrío por la pena, casi bruno,
por que la pena tizna cuando estalla,
donde yo no me hallo no se halla
hombre más apenado que ninguno.

Verde, rojo, moreno; verde, azul y dorado;
los latentes colores de la vida, los huertos,
el centro de las flores a tus pies destinado,
de oscuros negros tristes, de graves blancos yertos.

Déjame que me vaya,
madre a la guerra.
Déjame blanca hermana,
novia morena.
Déjame.

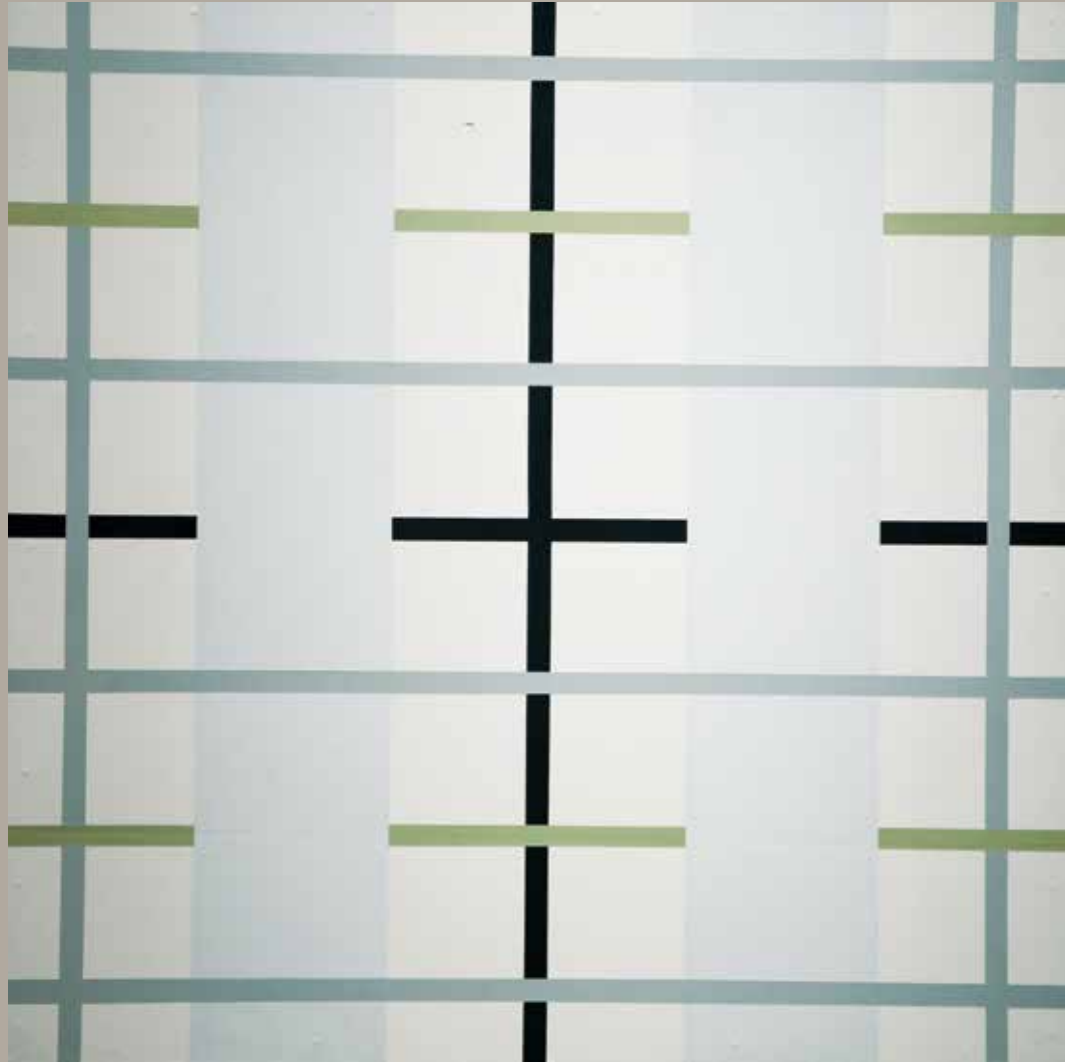
Sólo faltaba al aire de este día
donde tanta luz reina y tanto cielo
la de un florido y viejo terciopelo
casi argentado y casi en la agonía.

Día veintidós. Solsticio. Vas buscando,
sin hallar, las cigarras,
presentidas por todo entre los pámpanos
de verdura enviudada.

El amplio horizonte no ostenta vellones
ni nieblas, ni nubes de colores densos.

Frontera de lo puro, flor y fría.
Tu blancor de seis filos, complemento,
en el principal mundo de tu aliento,
en un mundo resume un mediodía.

No hay nada negro en estas muertes claras.
Pasiones y tambores detengan los sollozos.
Mirad, madres y novias, sus transparentes caras:
la juventud verdea para siempre en sus bozos.

Un albañil de sangre, muerto y rojo,
llueve y cuelga su blusa cada día.

Difíciles barrancos de escaleras,
calladas cataratas de ascensores,
¡qué impresión de vacío!
ocupaban el puesto de mis flores,
los aires de mis aires y mi río ...

El íntimo rumor de los dos cuerpos
hacia el arrullo un oleaje trajo,
pero la ronca voz fue atenzada,
fueron pétreos los labios.

Cayó una pincelada
de ensangrentado pie sobre mi vida,
cayó un planeta de azafrán en ello,
cayó una nube roja enfurecida,
cayó un mar malherido, cayó un cielo.

Despierta, toro: esgrime, desencadena, víbrate.
Levanta, toro: truena, toro, abalánzate.

La cebolla es escarcha
cerrada y pobre:
escarcha de tus días
y de mis noches.

Piedras, hombres como piedras,
duros y plenos de encono,
chocan en el aire, donde
chocan las piedras de pronto.

Húmedo de recuerdo el beso llora
desde unos cielos grises, delicados.
Llueve tu amor mojado mi memoria
y cae y cae el beso
al hondo cae. Y gris aún cae la lluvia.

De herreros rojos, de albos albañiles,
de yunteros con rostro de cosechas.
Oceánicamente transcurren por debajo
de un fragor de sirenas y herramientas fabriles.

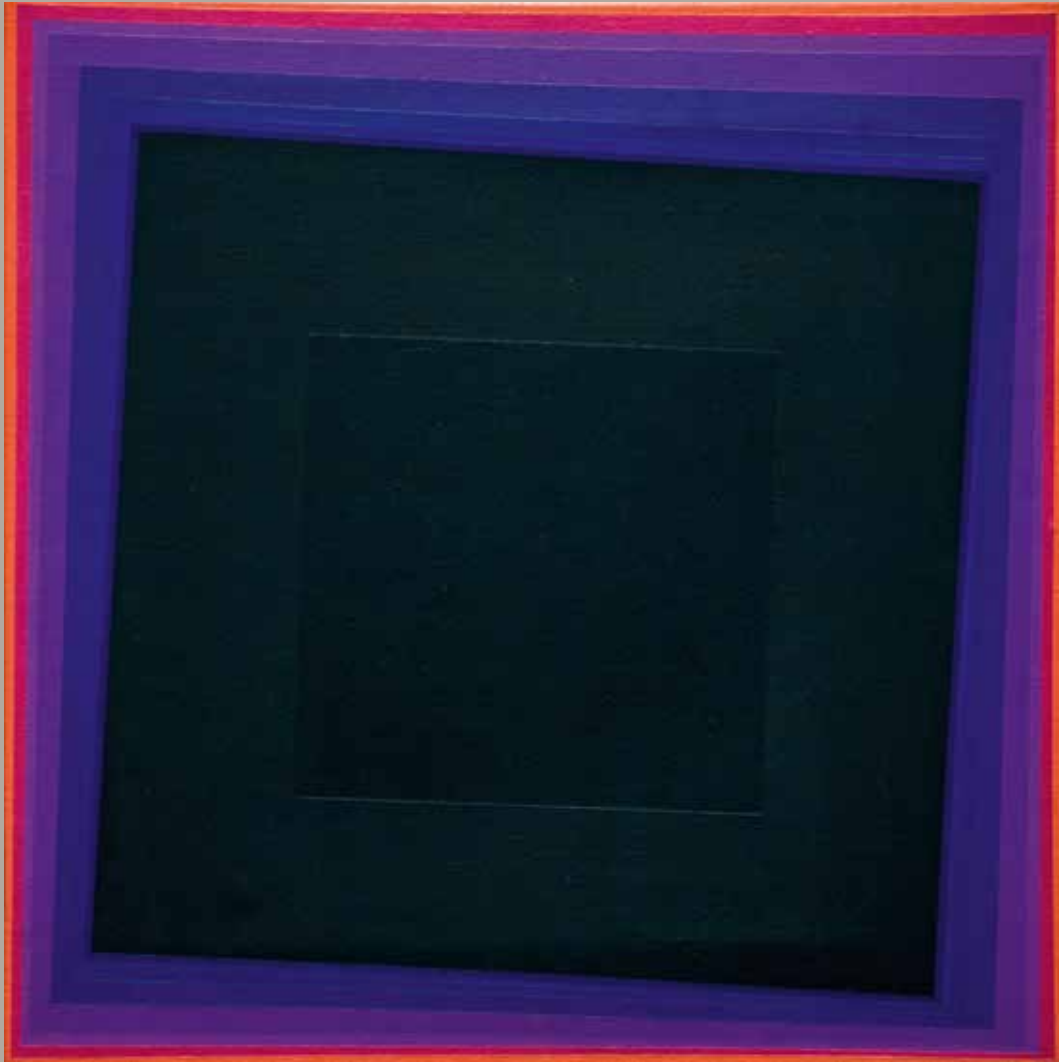
Yo te libé la flor de la mejilla,
y desde aquella gloria, aquel suceso,
tu mejilla, de escrúpulo y de peso,
se te cae desojada y amarilla.

JOSEP VENTO,

62

Fue una alegría como la mañana,
que puso azul el corazón, y grande,
más comunicativo su latido,
más esbelta su cumbre aleteante.

Mas cobra su antiguo brío,
y hermosamente serena,
sepulta su negra pena
entre las aguas del río.

Vientos del pueblo me llevan,
vientos del pueblo me arrastran,
me esparcen el corazón
y me avientan la garganta.

U N T R O S S E T D ' H I S T Ò R I A

Un divendres 13 de setembre de 1991, convocats per l'amic Sixto d'Elx, acudírem una colla de companys a un dinar d'eixos de "treball" a Santa Pola. L'apunt sintètic del meu dietari diu així:

"A les 13 h Ausiàs, Sofi i jo a Santa Pola a dinar amb Sixto, Arcadi, Soria, Castejón i Azorín, parlem de l'expo. Homenatge a Miguel Hernández, done una idea de com fer-ho."

67

Després d'escoltar diverses propostes, vaig plantejar allò dels 50 anys, 50 artistes i 50 obres de 50x50cm, que els autors donaríem amb l'objectiu de crear una col·lecció estable i permanent amb seu a Oriola, la qual cosa va tenir una favorable acollida, gairebé immediata, i vam quedar que Arcadi Blasco i jo que formàvem part de la Junta Rectora de l'Institut de Cultura Gil-Albert, ho proposaríem en la propera junta, tal i com ho vam fer. En el mateix dinar ja vam quedar que Arcadi faria de comissari i jo m'encarregaria del disseny de catàlegs, carpetes de postals, cartells i edicions. Per la seua banda, Azorín estamparia en el seu taller una carpeta de gravats dedicats a Miguel Hernández. També proposàrem noms d'artistes que serien convidats a participar i repartírem la gestió entre nosaltres. Com el llistat hauria estat inabastable, optàrem per triar només artistes de la nostra zona lingüística i cultural, que era la de M. Hernández, així, tots els participants seríem valencians, catalans o balears o gent que vivíem ací, units per una cultura, una llengua, una mar i unes terres des de bell antuvi, la Mediterrània de Miquel Hernández, el nostre poeta homenatjat.

La col·laboració i patrocini de l'Institut Joan Gil-Albert, de la Diputació d'Alacant, de la CAM, la bona disposició de la Fundació Miguel Hernández d'Oriola i d'altres entitats que van anar afegint-se al projecte va ser encomiable.

El 26 de març de 1992, s'inaugurava l'Homenatge a Miguel Hernández 50x50 al Museu d'Art Contemporani d'Elx, en els darrers mesos i anys es produïrien una gran quantitat de mostres per tot l'Estat, com ja havia passat uns anys abans, concretament el 1976 en l'Homenatge dels Pobles d'Espanya a Miguel Hernández, en què caldria destacar les múltiples edicions de serigrafies dedicades al poeta i la producció de murals al barri de Sant Isidre d'Oriola amb la participació de nombrosos artistes, tasca que s'ha recuperat recentment, enriquint així el patrimoni local i la memòria del gran poeta oriolà.

68

L'any 2014, l'IAC Gil-Albert reprèn la tasca i posa en marxa dita col·lecció que ha sabut conservar-la, custodiar-la i posar-la en valor. Després de 22 anys aquesta torna al Museu San Juan de Dios d'Oriola, una de les Seus inicials pensades per a la seua permanència, així com també la Fundació o la Casa natal de M. Hernández. La gran generositat de la Diputació d'Alacant ho podria fer possible, amb la de tots els artistes de la nostra estimada terra que vàrem donar les obres per contribuir a mantenir viva la memòria del nostre admirat Miquel, el poeta del poble, del poble que es diu Oriola, que és al món i es de tots.

Esperem que aquella aspiració d'un grup d'artistes dels quals molts ens han deixat en aquest trajecte del camí esdevinga una realitat ben aviat, sempre caldrà agrair a l'IAC Gil-Albert i la Diputació d'Alacant la seua inestimable ajuda, desinteressada generositat i eficàcia, per fer perviure la col·lecció fins els nostres dies, en uns temps complicats, de vegades per la incomprensió i per la manca d'una veritable solidaritat.

Antoni Miró

Alcoi, 30 Octubre 2015

UNA MIRA ALLA MODA
Enrie Solbes

LLOTJA DE SANT JORDI

PUBLICACIONS

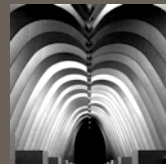
- 2013 ANTONI MIRÓ. L'Hospital Sueco-Noruec d'Alcoi.
60 ANYS DE GEOMETRIA. Col·lectiva.
ARCADI BLASCO. A peu de forn.
- 2014 JOSEP RENAU. The American way of life.
TOMÀS FERRÁNDIZ. Temps de Guerra (1936-39).
ANTONI MIRÓ. El Vol del gat.
AURÈLIA MASANET. Trama i ordit de l'existència.
MIQUEL NAVARRO. La Mirada.
- 2015 MIQUEL CALATAYUD. Imaginari.
SEMPERE, sempre entre nosaltres. Col·lectiva.
ART VALENCIÀ. Col·lecció Martínez Guerricabeita.
ENRIC SOLBES. Una mirada nòmada.
A MIGUEL HERNÁNDEZ, Homenatge 50x50

Fundación Cultural
Miguel Hernández

AJUNTAMENT D'ALCOI

LLOTJA DE SANT JORDI

